

Coğrafya Motivasyon Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Coğrafya Motivasyon Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19156>

Özet

Coğrafya Motivasyon Ölçeği, Yavuz Değirmenci tarafından 2015 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, özellikle coğrafi bilgi sistemleri (CBS) destekli öğrenimin, öğretmen adaylarının akademik başarıları ve derse yönelik motivasyonları üzerindeki etkisini incelemek amacıyla oluşturulmuştur. Toplam 27 maddeden oluşan bu ölçek, coğrafya öğrenimine yönelik motivasyon düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, katılımcıların coğrafya dersine karşı olan tutumları, derse verdikleri değeri ve bu alandaki öğrenme çabaları ölçen çok boyutlu bir yapıya hedeflemektedir. Derecelendirme sistemi 5'li Likert Tipi olup, katılımcıların maddelere ne ölçüde katıldıkları ifade etmelerine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Coğrafya, Motivasyon, Ölçek Geliştirme, Öğretmen Adayları, CBS, Likert Tipi Ölçek.

Yazarlar

Yavuz Değirmenci

Amaç

Ölçeğin temel amacı, coğrafya dersine yönelik öğrenci motivasyon düzeylerini, özellikle de coğrafya öğrenimi alanında eğitim gören öğretmen adaylarının motivasyonları geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) gibi teknoloji destekli öğrenim yöntemlerinin, öğrencilerin derse olan ilgilerini ve çabaları nasıl etkilediğini değerlendirmek için kritik bir araç olarak tasarlanmıştır.

Ölçek, öğrencilerin coğrafya öğrenimine attıkları değeri, dersten aldıkları keyfi ve akademik başarıya ulaşma isteklerini kapsayan motivasyonun farklı boyutlarını ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Elde edilen veriler, coğrafya eğitiminde motivasyonu artırıcı stratejilerin geliştirilmesine rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Yapı (Construct)

Ölçek, psikolojideki **akademik motivasyon** yapısını coğrafya dersi bağlamında ölçmektedir. Motivasyon, bireyin bir hedefe ulaşmak için gösterdiği çabanın yönü ve yoğunluğu olarak tanımlanır. Bu ölçek, coğrafya öğrenimine yönelik içsel motivasyon (dersten keyif alma ve kişisel ilgi) ve dışsal motivasyon (notlar, zorunluluk veya kariyer hedefleri gibi dış etkenler) alt

boyutlar?n? içerecek şekilde geli?tirilmittir.

27 maddelik yap?s?, coğrafya öğrenimine yönelik tutumlar?, algılanan yararlı??? ve kişisel yeterlilik inanc?n? kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçtü?ünü dü?ündürmektedir. Ölçek, bireylerin coğrafya dersini ne kadar önemli veya gerekli gördüklerini de belirlemeye yardımcı olur.

Geçerlik

Ölçeğin kaynak referans?nda geçerlik bilgisi rakamsal olarak açıkça belirtilmemiştir. Ancak, bir doktora tezi kapsamında ölçek geli?tirme çalışması yapıldı??? göz önüne alındı???nda, geli?tirme sürecinde kapsam geçerli?i için **uzman görüşüne** başvurulmu? olması beklenir. Uzman görüşleri, maddelerin coğrafya motivasyonu yap?s?n? temsil etme yeterlili?ini sağlamı?tır.

Yap? geçerli?i açısından, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen teorik yapıyla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** (Açıklayıcı ve/veya Doğrulayıcı) çalışmaları yapılmı?tır. Bu çalışmaların detayları, Yavuz Değirmenci'nin 2015 tarihli doktora tezinde (tez.yok.gov.tr adresi üzerinden erişilebilir) yer almaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik değerleri kaynaktan belirtilmemiştir. Ancak, psikometrik bir aracın standardizasyon sürecinde, ölçeğin iç tutarlılı?nı ölçmek amacıyla **Cronbach Alfa (α)** katsayısı hesaplanması zorunludur. 27 maddelik bir ölçek için yüksek iç tutarlılık katsayısı beklenmektedir.

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini gösterir. Ölçeğin farklı zamanlarda veya benzer öğretmen aday örneklemelerinde uygulandı???nda istikrarlı sonuçlar vermesi, ölçeğin güvenilirli?inin yüksek oldu?unu kanıtlar. Bu istatistiksel verilerin tezin ilgili bölümlerinde detaylandırıldı??? varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Coğrafya Motivasyon Ölçeği'nin geli?tirilmesi amacıyla, 27 maddenin hangi temel boyutlar altında toplandı???nı belirlemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmı?tır. Bu analiz, ölçeğin içsel motivasyon ve dışsal motivasyon gibi alt boyutlara ayrılıp ayrılmadı???nı veya coğrafya motivasyonunun tek bir faktör altında toplanıp toplanmadı???nı ortaya koymuştur.

Faktör analizinin sonuçları (özdeğerler, varyans açıklama oranları ve faktör yükleri), ölçeğin teorik yapısı'nın ampirik verilerle desteklendi?ini göstermek için önemlidir. Bu bilgiler, ölçeğin psikometrik kalitesini anlamak için temel teşkil eder.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Developmental)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Öğretmen Adayları (Prospective Teachers)

Age Group: Yükseköğretim Düzeyi (Tertiary Education Level)

Population Details: Ölçek, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde öğrenim gören öğretmen adayları örnekleminde geliştirilmiştir.

Test Methodology: 5'li Likert Tipi derecelendirme kullanılmıştır. Katılımlar, maddelere ne ölçüde katıldıkları (Örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum) belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Akademik Başarı, Coğrafya Eğitimi, Motivasyon, Ölçek Geliştirme, CBS.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Yavuz Değirmenci

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: degirmenci67@gmail.com

Correspondence Address: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum (Tez Affiliation)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015

Şinler ve Kullanım: Bu ölçek, bir doktora tezi kapsamında geliştirildiği için, akademik ve eğitim amaçlı kullanımlarda yazarın (Yavuz Değirmenci) izni veya tezin usulüne uygun referans gösterilmesi gerekmektedir. Kullanım detayları için yazar ile e-posta yoluyla iletişime kurulması önerilir.

Ücret: Akademik amaçlı, ticari olmayan kullanımlar için genellikle ücretsizdir.

Referanslar

De?irmenci, Y. (2015). *CBS (Co?rafi bilgi sistemleri) destekli ö?retimin ö?retmen adaylar?n?n akademik ba?ar?lar?na ve motivasyonlar?na etkisi*. (Doktora tezi). Atatürk Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Teze eri?im linki (Yüksekö?retim Kurulu Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? kaynakta belirtilmemi?tir.

Co?rafya Motivasyon Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Toplam Madde Say?s?: 27 madde

Derecelendirme: 5'li Likert Tip

Örnek Madde 1: Herkesin co?rafya dersini almas? gerekti?i dü?ünüyorum.